

OBS: Denne transkripsjonen er laget av en automatisk teksttjeneste og kan derfor inneholde små feil.

00:00.000 --> 00:05.000

Hei og velkommen til podkasten Læringsmiljø i skole og barnehage.

00:05.000 --> 00:12.000

Mitt navn er Maria Gilje Strand og jeg jobber som kommunikasjonsrådgiver på Læringsmiljøsentret.

00:12.000 --> 00:17.000

Denne podkasten er rettet mot deg som jobber i skole eller barnehage.

00:17.000 --> 00:23.000

Temaet vil variere fra gang til gang, men denne gangen retter jeg på å spille med deg.

00:23.000 --> 00:30.000

Hvordan skaper en trygg og god skolestart og hvorfor er dette så viktig for barna våre?

00:30.000 --> 00:35.000

I dag har jeg med meg min kollega Cecilie Evertsen ved Læringsmiljøsentret.

00:35.000 --> 00:37.000

Velkommen til deg.

00:37.000 --> 00:41.000

I tillegg har vi med oss to flotte gjester her i studio i dag.

00:41.000 --> 00:44.000

De kommer rett til oss fra Læringsmiljøsentret.

00:44.000 --> 00:49.000

Vi skal se hvordan de er på vei med å få tilbake seg til denne podkasten.

00:49.000 --> 00:55.000

I tillegg har vi med oss to flotte gjester her i studio i dag og de kommer rett fra Appraksisfeltet.

00:55.000 --> 00:58.000

De har begge lang erfaring om å jobbe med skolestarter.

00:58.000 --> 01:03.000

Velkommen til deg Colin Pritchard-Davis. Var det riktig uttale?

01:03.000 --> 01:05.000

Det var helt riktig uttale. Takk for det.

01:05.000 --> 01:08.000

Du er rektor ved Eiganes skole i Stavanger.

01:08.000 --> 01:10.000

Ja, helt riktig.

01:10.000 --> 01:15.000

Og så har vi med oss Elin Zwerg. Du er kontaktlærere på Lasse skole i Stavanger.

01:15.000 --> 01:16.000

Velkommen.

01:16.000 --> 01:17.000

Tusen takk.

01:17.000 --> 01:21.000

Vi må begynne, Cecilie, med de som det faktisk gjelder.

01:21.000 --> 01:27.000

Og det er jo fem til seksåringene som skal begynne på skolen til høsten.

01:27.000 --> 01:31.000

De skal jo begynne på skolen for aller første gang, og det kan jo være litt skummelt.

01:31.000 --> 01:37.000

Kan du fortelle litt om hvordan man kan sikre seg en god start for dette?

01:37.000 --> 01:40.000

Ja, det er et veldig godt spørsmål, Maria.

01:40.000 --> 01:46.000

Og det er enorme kompleksitet i å sikre en god start.

01:46.000 --> 01:49.000

En god start er viktig av mange grunner.

01:49.000 --> 01:56.000

Og veldig ofte gleder de fem til seksåringene som er voldsomt å begynne på skolen med et mål om å lære.

01:56.000 --> 02:06.000

De kommer ganske læringsvillige inn i porten, og så går ofte fokuset i den retningen både for ungene, foreldre og av og til lærerne.

02:06.000 --> 02:15.000

Og så ser vi at det aller viktigste hvis vi skal se til forskningen og hva vi har for å se hva som fungerer aller best i oppstartfasen,

02:15.000 --> 02:20.000

så er jo det å etablere rutiner som skaper trygge barn.

02:20.000 --> 02:27.000

Vi har evidens i dag for å si at emosjonen rett og slett påvirker IQ'en hos individer.

02:27.000 --> 02:35.000

Og det er det mange måter å skape denne tryggheten på, og det skal vi nok snakke ganske mye om i dag, tenker jeg.

02:35.000 --> 02:48.000

Men vi vet at det er helt esensielt fordi hjernen vår er ute til sammenheng, og ikke nødvendigvis en objektiv sannhet om hvordan det egentlig er på skolen,

02:48.000 --> 02:56.000

og om det er trygt eller ej, så det handler om å skape en subjektiv trygghet for hvert eneste barn rett og slett for å få til en god start.

02:56.000 --> 03:05.000

Men hvordan skjer dette her i praksis? Hva tenker du er det beste, optimalt sett, hvordan skolene kan legge til rette for å få dette til?

03:05.000 --> 03:17.000

Vi ser jo at de som får det til, de er utrolig dyktige og jobber på systemnivå, litt sånn som Colin, tenker jeg, med det å være en rektor som legger til rette for strukturer som skal fremme en trygg start.

03:17.000 --> 03:30.000

Og så ser vi jo at det er helt esensielt at lærer i klasserommet og de som faktisk står og tar imot fem og

seksåringene, at de får støtte til å utøve høy samspelskvalitet.

03:30.000 --> 03:46.000

Det er liksom det som er gulstjernen for å få til en god start. Det ligger egentlig i å skape strukturer i skolen der lærerne får støtte til å bli veldig dyktige på det å inngå i et relasjonsarbeid med hvert enkelt barn.

03:46.000 --> 03:59.000

Og så er det jo helt klart en del ting som handler om å skape en trygg overgang. Det handler jo egentlig i å ha et fokus på å bygge på noe som kanskje er kjent for ungene fra før,

03:59.000 --> 04:07.000

inni en ny kontekst. Og det er jo det vi ser frem med lærelust. Og jeg tenker sånn, kanskje det er det som skal være fokus i utdanning.

04:07.000 --> 04:11.000

Å skape lærelust hos ungene våre.

04:11.000 --> 04:21.000

Det er viktig poeng. Jeg tenker Colin er litt interessert i hva du tenker sånn fra rektorperspektiv. Hva er viktig å tenke på når det gjelder skolestart, synes du?

04:21.000 --> 04:30.000

Nå har jo Cecilie sagt at hun mener at jeg som rektor legger til rette for gode strukturer på skolen. Takk for det.

04:30.000 --> 04:42.000

Jeg følger alt det du sier, Cecilie. Det er det med det første møtet, det som skaper den tryggheten. Ikke bare hos eleven, men hos de ansatte.

04:42.000 --> 04:54.000

Også er det også hos foreldrene. Fordi er det også mange ganger som alle foreldre har enten våre foreldre for et skolebarn for første gang,

04:54.000 --> 05:04.000

eller så blir det det en eller annen gang. Det ser jeg at en del av jobben er å legge til rette, både med den før skoledagen,

05:04.000 --> 05:14.000

å gi beskjed om når blir den før skoledagen. Før skoledagen er de på skolen i to timer.

05:14.000 --> 05:26.000

Og hvor elevene blir oppdåp, sånn som de jobber på første skoledag, på en litt annen måte. Men de er ute i klasserommet og får leke litt det å være på skole.

05:26.000 --> 05:38.000

Og så får vi anledning til å snakke med foreldrene og avklare litt av det som er med forventninger. For forventningene kan være realistiske eller urealistiske.

05:38.000 --> 05:48.000

Og så kan det være noe med egen skolegang eller de opplevelsene du selv har hatt. Så da er det viktig at vi snakker på en enkel måte,

05:48.000 --> 06:02.000

og møter dem på en god måte med et godt blikk og tydelighet. At vi også har forventning til dem, men de skal være innenfor det som vi tenker at alle foreldre skal klare.

06:02.000 --> 06:18.000

Cecilie, du er ute på noe ting. Jeg blir så glad for å høre dette. Jeg er jo også kjent med koden at det er elever som skal begynne på din skole, som er med barnehagen sin å leke for eksempel, eller går på tur så går de innom.

06:18.000 --> 06:26.000

Og så kommer det meg fra øyren at de går i tur til mange forskjellige skoler som de skal ha barn som begynner på.

06:26.000 --> 06:40.000

Men at du er en av dem når du ser, i hvert fall skjedde det i det tilfellet jeg nå refererer til, at når du ser barnehagebarn på tur i skoleområdet så inviterer du dem inn.

06:40.000 --> 06:47.000

Ja, det stemmer det. At de fikk komme inn på kontoret ditt? Ja, det er fantastisk! Og jeg fulgte dem rundt på skolen og viste dem litt rundt.

06:47.000 --> 06:59.000

Så den åpenheten forteller ganske mye om hvor verdifullt du ser det arbeidet er å bygge den broen? Ja, for jeg tenker jo rektorrollen som en rolle.

06:59.000 --> 07:11.000

Det er jo ikke meg som person, men det er viktig for mange kan ha en litt sånn, hvis jeg er hos rektor, da får jeg kjeft eller kommer jeg på kontoret? Hadde du hatt noe på kontoret nå?

07:11.000 --> 07:22.000

Så sier jeg til dem at det er ikke noe som skal være skummelt. Og jeg kjefter aldri på barn, snakker med dem, og alle barn er veldig snille.

07:22.000 --> 07:33.000

Så det er noe å trygge dem på at det er ikke noe skummelt med å komme til rektor. Det er ikke det. Nei, skal jeg først? Det skal jeg i hvert fall ikke være det, tenker jeg.

07:33.000 --> 07:42.000

Men det har jo vært et tilbake i tid, hvis vi tenker tilbake i mange tider. Føler det var sånn når jeg gikk på skolen? Ja, det var jo sånn da jeg selv gikk på skolen.

07:42.000 --> 07:55.000

Men jeg har tro på det der med å være en sånn, at de ulike rollene på skolen, sånn til å ha samlinger på skolen, sånn fast hver uke, og hvor du som rektor blant annet kan ha,

07:55.000 --> 08:09.000

og være en del av den, og være at alle vet hvem du er, så gjør at du er synlig. Så det tror jeg faktisk er viktig, men også for foreldrene, for det kan være lettere å ta kontakt også. Så har jeg tro på det.

08:09.000 --> 08:17.000

Vi må høre fra Eline her også. Hva tenker du er viktig når det gjelder skolestart sett fra lærers perspektiv?

08:17.000 --> 08:31.000

Nei, fra perspektivet mitt så setter vi oss inn i disse elevene. Både vi har papirer fra barnehagen, så vi vet hvem vi møter, og tar dem med med åpna om.

08:31.000 --> 08:42.000

Det som jeg merker er veldig kjekt for veldig mange, er jo det hvis de har søsken på skolen. Kjenner du til søsken? Det er liksom et triks jeg alltid bruker i hvert fall.

08:42.000 --> 08:54.000

Åja, ja, broren din, han var jeg lærer til før, og det synes de alltid er veldig stas. Men det er litt sånn som Colin sier, det er ikke bare en dag for elevene, men dette med foreldrene også.

08:54.000 --> 09:06.000

Tenk den begynneligheten. De har ventet i så mange måneder på denne ene dagen her, første skoldag i første klasse, og her skal de være i 190 skoldager.

09:06.000 --> 09:18.000

Det er mer en halvparten av hele året, og hvis de ikke blir møtt, både elevene eller foreldrene, så setter du deg en god standard for den første dagen.

09:18.000 --> 09:26.000

Det er alfa og omega, det møter de den dagen, og allerede da begynner relasjonsbyggingen, tenker jeg.

09:26.000 --> 09:32.000

Ja, og dette med relasjonsbyggingen, tenker jeg, vi må inn på. Cecilie, kan du fortelle litt om hvorfor det er så viktig?

09:32.000 --> 09:44.000

Ja, først har jeg egentlig lyst til å si noe om hva en relasjon er. For veldig ofte når vi er rundt fra læringsmiljøsenderet, så snakkes det veldig varmt om relasjonsarbeid,

09:44.000 --> 09:56.000

og at alle har skjønnet at det er viktig. Gjerne om vi ikke har skjønnet hvorfor det er viktig, men vi har ikke gått sånn skikkelig i dukten på hva egentlig en relasjon er.

09:56.000 --> 10:08.000

Og en relasjon består jo egentlig av interaksjoner. Så hver interaksjon, altså et møte med et annet menneske, det er et kontaktpunkt, en interaksjon.

10:08.000 --> 10:20.000

Og så handler det om kvaliteten på de kontaktpunktene. Summen av de avgjør hva relasjonskvalitet du har med vedkommende.

10:20.000 --> 10:27.000

Så det betyr jo da at hver interaksjon vi har med hverandre er med å bygge opp relasjonskvaliteten.

10:27.000 --> 10:39.000

Så litt trist, men også fascinerende er jo at et relasjonsarbeid er jo da god aldri i noe som du er ferdig med.

10:39.000 --> 10:47.000

For alle kontaktpunktene, alle interaksjonene du har med vedkommende farger relasjonen.

10:47.000 --> 10:57.000

Og da ser han jo plutselig at hvert møte, hvert eneste møte vi har med hverandre, og særlig med elevene våre, det vil jo farge relasjonen.

10:57.000 --> 11:06.000

Så det er ikke noe du kan jobbe deg ferdig med, og det er noe som må holdes varmt, og det kan for fort endre kvaliteten på selve relasjonen.

11:06.000 --> 11:16.000

Så er det, hvorfor er det viktig? Vi ser rett og slett at, og særlig barn, og disse fem til seks år når de kommer, de har med seg en relasjonshistorie.

11:16.000 --> 11:27.000

Så de forventer en type kvalitet, enten at den skal være god nok, men så kan de også ha en forventning om at voksne ikke er tilstoler på, og vil gjerne handle ut ifra det.

11:27.000 --> 11:37.000

Så det å være kompetente på hvordan du ingår i god nok samspill med forskjellige typer mennesker da, er jo ekstremt viktig.

11:37.000 --> 11:49.000

Så er det det jeg var litt inne på innledningsvis, at ofte når man skal begynne på skolen, så er fokuset på læring, og noen barn er jo veldig solgne,

11:49.000 --> 11:55.000

liksom, nå skal jeg få lere AAPC, og så går vi kjapt i gang, og foreldre også kan være veldig opptatt av det.

11:55.000 --> 12:06.000

Men så ser vi jo da at de barn som er omgitt av samspelskompetente lærer, de lærer mer. De lærer mer.

12:06.000 --> 12:14.000

Og fra funn fra, de er da amerikanske men alligevel, så kan de gi oss en nyansering av hvor viktig det er.

12:14.000 --> 12:24.000

Vi ser jo at barn, særlig som lever i laventekstfamilier, de er veldig påvirkelige av læreren sin emosjonelle tilgjengelighet.

12:24.000 --> 12:34.000

De andre barna drar nytte av det, men det som ser ekstremt sårbart ut for læringsutbyttetongene våre,

12:34.000 --> 12:42.000

det er for barn i laventekstfamilier. De får mest ut av den kvaliteten i samspelet, hvis vi tenker utviklingsmessig.

12:42.000 --> 12:50.000

Og så er vi jo komplekse med mennesker. Det er ikke sånn at du kan skru av den ene delen av hjernen.

12:50.000 --> 12:58.000

Hvis du er utrygg, så er det rett og slett sånn i forhold til hjernen sin arkitektur, at du vil bruke egentlig din kapasitet,

12:58.000 --> 13:08.000

bevisst eller underbevisst, på å finne trygghet. Det er det du søker, for det handler jo egentlig om overlevelse, som egentlig er en bra ting.

13:08.000 --> 13:18.000

Men i klassromssetting kan du jo skape litt bry på. Du får det sosioemosjonelle, men også den akademiske biten,

13:18.000 --> 13:28.000

det er det med kognitive utvikling. Så vi ser rett og slett at det sosioemosjonelle påvirker det kognitive, og vis versa.

13:28.000 --> 13:32.000

Det kognitive påvirker det sosioemosjonelle når det gjelder utviklingen hos barn i den alderen.

13:32.000 --> 13:36.000

Veldig interessant det du sier. Colin, hva tenker du?

13:36.000 --> 13:44.000

Det som Cecilie forteller nå, det viser jo bare hvor kompleks en lærersjobb er.

13:44.000 --> 13:52.000

Det ene er at du skal ha lekkompetanse. Nå snakket ikke du så veldig mye om leken, men om relasjoner og det å skape trygghet.

13:52.000 --> 14:04.000

Det har vært en diskusjon som jeg håper kommer mer i fokus fremover, med tanke på det lekende barnet, det frie barnet.

14:04.000 --> 14:12.000

At vi ikke skal være så opptatt med å med en gang sette de ned på en stol foran en pult, og så hindre alle bevegelser.

14:12.000 --> 14:20.000

Det er jo en stor risiko å tenke hvordan de skal tenke. Så det tror jeg er absolutt viktig.

14:20.000 --> 14:30.000

Også er det det der med det relasjonelle. Når vi starter skoleåret, så er det i hvert fall på egen skole, gjerne på lasterskolen.

14:30.000 --> 14:36.000

Så i hvert fall en av de tingene som jeg sier, det er bruk den første tiden nå, og spesielt de som er helt nye,

14:36.000 --> 14:44.000

altså med nye klasser, bruk tiden på å bli kjent med elevene, ikke ha et sånt faglig røsj med en gang,

14:44.000 --> 14:48.000

du har dårlig tid, du har ikke tid, sånn sånn sånn. For det henter du inn igjen.

14:48.000 --> 14:58.000

For hvis du ikke setter fokus på det relasjonelle og det å skape trygghet i læringsgruppe, så vil det spenne fot på deg senere.

14:58.000 --> 15:08.000

Så du nødvendigvis investerer i den biten for å skape den balansen mellom et faglig trykk og det med å ha sosial trygghet i gruppen.

15:08.000 --> 15:18.000

Hvordan ser det ut i klasserommet ditt i livet? Kan du fortelle litt om erfaringen du har der med å ta imot det helt ferske elevene?

15:18.000 --> 15:30.000

Ja, å ta det imot. På vår skole har vi jo en praksis at dørene åpnes 15 minutter før du ringer inn.

15:30.000 --> 15:35.000

Så vi har den muligheten til å åpne dørene og ta dem imot.

15:35.000 --> 15:43.000

Trenger de en klem fordi det er kjent med noe på veien, trenger de noen ord eller noe de vil fortelle, så har du tid til det før du ringer inn.

15:43.000 --> 15:50.000

Når du ringer inn så begynner jo timen. På små trinnet begynner vi aldri rett på.

15:50.000 --> 15:58.000

Da er det kanskje en liten mjuk start med en samling, kanskje har man med å le, kanskje spille med litt, kanskje lese med litt for å få en sånn rolig start.

15:58.000 --> 16:06.000

Men de 15 minuttene å stå i den døråpningen og si god morgen og se de inni øynene, har du det bra?

16:06.000 --> 16:11.000

Hvordan sjekt de går i bursdagen? Var det sjekt? Kom mumma på besøk nå.

16:11.000 --> 16:17.000

Og bare sånne små ting som du kan huske på fordi de har jo fortalt deg dette her.

16:17.000 --> 16:26.000

Og bare stå der i døråpningen, de er så glade for å se deg. Det er helt fantastisk, de lyser opp når de ser deg og bare god morgen.

16:26.000 --> 16:35.000

Også har de så mye å fortelle. Og da er vi der. Og det er jo litt sånn som det er et foredrag jeg var på med Frådi Jøssang for noen år siden.

16:35.000 --> 16:42.000

Så sa han at klassledelse, nå må du eie klasserommet, du skal være der før elevene.

16:42.000 --> 16:48.000

Da er jo noen skoler der det ringer inn, elevene springer inn i klasserommet og så kommer læreren.

16:48.000 --> 16:54.000

Og da er de kanskje litt høye, de har liksom ikke sett deg, så de har kanskje noe å fortelle deg da.

16:54.000 --> 17:04.000

Men at vi får en sånn rolig balansert start på morgenen, som jeg tror betyr veldig mye for elevene og jeg vet betyr mye for meg som lærere.

17:04.000 --> 17:08.000

Det er spennende det å fortelle her. Cecilie, hva tenker du om det?

17:08.000 --> 17:13.000

Jeg synes det er så fint det du beskriver med det å bygge broer fra det private inn i skolen.

17:13.000 --> 17:22.000

Og da tar jeg litt i lys av det du også har kallet det, det er heilighetlige mennesker vi har med å gjøre i utdanning.

17:22.000 --> 17:30.000

Og når jeg sier det er med trygghet, det er med relasjonskompetanse, da er det det grunnleggende fundamentet.

17:30.000 --> 17:36.000

Og så kan vi jo virkelig begynne å gå inn i for eksempel undervisningsform som du er inne på.

17:36.000 --> 17:50.000

Hva er det, hvis vi bare skal se ut ifra, hva er naturlig for et menneske i fem-seks års alderen kontra hva som er naturstridig?

17:50.000 --> 17:56.000

Så har vi nok gjerne bygd systemer med fokus på at ungene skal tilpasses i systemet,

17:56.000 --> 18:01.000

i stedet for at systemet skal tilpasse hva som egentlig er naturlig for en fem- og seksåring.

18:01.000 --> 18:04.000

Og det tar oss jo inn på det som du er inne på.

18:04.000 --> 18:11.000

Det med at utdanning, men der ser han jo en dreining, utdanning handler mer om en heilighetlig gledelse,

18:11.000 --> 18:18.000

det å få lov å være mennesk, finne hvem er jeg, det skal være plass til meg, jeg skal også få nytt stimel i å lære nye ting.

18:18.000 --> 18:29.000

Og det bringer oss jo litt inn på dette her med å få lov, vi vet det er naturstridig for de aller fleste fem-seksåringer å sitte lenge i ro.

18:29.000 --> 18:39.000

Det er en ting. Vi vet at det er fremme undring og engasjement hos barn, det er jo å få leke.

18:39.000 --> 18:42.000

Og så har vi undervurdert leken.

18:42.000 --> 18:49.000

Så vi liker å snakke om undervisningsformer og da heller tenker jeg, det går jo an å lære de ting gjennom lek,

18:49.000 --> 18:52.000

så skal det også være plass til frileken.

18:52.000 --> 18:55.000

For det er det mange som sier, ja men da er det ikke skikkelig lek.

18:55.000 --> 19:00.000

Men jeg tenker sånn, det er mange former for lek, det er mange former for undervisning.

19:00.000 --> 19:10.000

Og hvis vi begynner å leke litt med de tankene, så var det plutselig ikke så farlig å leke i øvrige første klasse eller andre klasse eller treet, sikkert fire.

19:10.000 --> 19:21.000

Når du på en måte har, vi refererer jo til det som lekbasert læring, at det på en måte kan ha forberedt aktiviteter,

19:21.000 --> 19:26.000

men at det skjer på naturlige måter for barnet da.

19:26.000 --> 19:33.000

Det synes jeg også er fascinant, så jeg har lyst å si en ting om det med emosjonell klignighet som du beskriver Lene.

19:33.000 --> 19:41.000

Han finner jo at i løpet av en skoledag, det finner noen i barnehagen, kortisolnivået øger til ungene.

19:41.000 --> 19:48.000

Hvorfor det øger? Hvorfor de stresser? Det kan være de mange årsaker til, men det øger på gjennom.

19:48.000 --> 19:58.000

Det ene elementet som ser ut til å redusere kortisol for elevene, det var emosjonelt tilgjengelige lærer.

19:58.000 --> 20:06.000

Så ser han at lærer som får støtte av sin leder til å stå i sånne type samspill,

20:06.000 --> 20:14.000

deres stressnivå reduseres. Hvis læreren var høy på stress, så var de mindre emosjonelt tilgjengelige.

20:14.000 --> 20:22.000

Det er det nivået jeg snakker om, at rektor og ledelse legger til rette for at læreren skal kunne utøve denne jobben.

20:22.000 --> 20:31.000

Det som også er litt interessant, når stressreduksjonen både hos lærer og elev reduseres,

20:31.000 --> 20:39.000

så ser han at elevene i klasserommet har høyere engasjement og kanskje noe ekstremt viktig.

20:39.000 --> 20:45.000

De har det bedre samarbeidskompetansen med hverandre. Det er også litt fascinerende.

20:45.000 --> 20:49.000

Der ser han hvor langt det strekker seg i dette relasjonsarbeidet.

20:49.000 --> 20:55.000

–Kålind, hva tenker du? –Jeg vil bare si at jeg skulle gjerne vært førsteklasing hos Liene.

20:55.000 --> 21:06.000

Det hørtes utrolig deilig ut. Når jeg tenker tilbake, som lærer selv også, så hadde jeg alle år jeg underviste,

21:06.000 --> 21:15.000

en lignende start hvor jeg satt på musikk, eksponerte de for type musikk som jeg gjerne ikke hørte på til vanlig selv.

21:15.000 --> 21:19.000

Det kunne være Vivaldi eller annen klassisk musikk.

21:19.000 --> 21:25.000

Men litt av grunnen til at jeg i hvert fall gjorde det, da var jeg ikke gjerne så forskningsbasert,

21:25.000 --> 21:34.000

men det var mer intuitivt. Jeg tenkte at elevene kom på skolen, noen har satt hjemme med stærindlyst og varme rundstykker,

21:34.000 --> 21:43.000

mens andre har vært i en full krangel. Og da var tanken min at dere kan jevne det ut ved å ha en myk start,

21:43.000 --> 21:51.000

bruke et kvarter med musikk og lese i bok. Men det kvarteret brukte jeg også veldig godt.

21:51.000 --> 22:00.000

Og det gjør sikkert du også. Den starten der, da ser jeg at noen ikke hadde det helt greit om morgenen, så kunne jeg snakke med dem.

22:00.000 --> 22:05.000

Det høres ut som så lyre 15 minutter bruker, eller?

22:05.000 --> 22:13.000

Det er litt morsomt det du sier nå, Karoline. For kommer du inn i klassrommet mitt og andre lærere på Læsagskolen,

22:13.000 --> 22:23.000

så har vi noen fancy skjermer, men da er det inne på Youtube, så har vi skrevet med relaxing music rett og slett.

22:23.000 --> 22:30.000

Og da kommer det sånn skikkelig avbalanserte, fine rolig musikk. Når du kommer inn så er den på.

22:30.000 --> 22:35.000

Og lyset er aldri i full styrke på morgenen. Det er det jo ingen som liker.

22:35.000 --> 22:41.000

Så å bare komme inn i dette rommet her, der det står noen som tar deg imot med åpne armar og spør

22:41.000 --> 22:48.000

hvordan er det med den fingeren du dunket i i går eller noe annet, det tror jeg betyr ganske mye.

22:48.000 --> 22:49.000

Ja, Karoline.

22:49.000 --> 22:57.000

Og så bare litt tilbake til det som Cecilie sa også. Altså det med, jeg tenker nå det med leken og den betydningen.

22:57.000 --> 23:03.000

Så kanskje jeg sitter her nå i dag og ikke nevner ny rammeplan SFO.

23:03.000 --> 23:13.000

Og som jeg virkelig applauderer at det nå ser betydningen og at det likes til den jobben som gjøres i SFO.

23:13.000 --> 23:24.000

Jeg gremes jo, når jeg hører uansett hvor jeg er, så snakker jeg om skole og SFO, mens jeg ser undervisning og SFO.

23:24.000 --> 23:29.000

Det er delene som skolen består av. Og det er med å like stille det, tenker jeg.

23:29.000 --> 23:36.000

Også er det også det med at da har han professionalisert også den arenan hvor det foregår masse læring.

23:36.000 --> 23:46.000

Og det å bare gå tilbake til Pirls undersøkelse som viser at den største negative enkeltfaktoren, det er mobbing.

23:46.000 --> 23:51.000

Som gir resultat på negativt, altså negativt resultat for lesing for tiåringer.

23:51.000 --> 24:00.000

Og da tenker jeg at det, ok, da er jo den jobben viktig med å bygge relasjoner, også i den frileken innenfor BSE-FO, men også de styrte aktivisertene.

24:00.000 --> 24:04.000

Og at vi blir mer profesjonelle på hvordan vi kan legge til rette lek.

24:04.000 --> 24:08.000

For det er jo bare å se på den private delen nå for unger.

24:08.000 --> 24:18.000

Altså, hvordan leker barn i dag? De går på styrte fritidsaktiviserter, også er det veldig mye skjerm enten med mobiltelefon eller iPad eller Chromebook eller hva som helst.

24:18.000 --> 24:27.000

Så det er veldig, jeg tror det er minimalisert med den der frie interaksjonen, det at du lærer hvordan du skal være med andre.

24:27.000 --> 24:31.000

Så jeg tenker at SFO-biten er veldig viktig i så måte.

24:31.000 --> 24:32.000

Cecilie?

24:32.000 --> 24:40.000

Ja, det er veldig interessant det du sier med SFO og det heilighetlige synet på hva en skole egentlig er.

24:40.000 --> 24:50.000

Jeg hadde lyst til å si noe, for vi kan jo stille spørsmålstegn med når vi har fem og seks unger som kommer inn i skolen.

24:50.000 --> 24:57.000

Og vi har et system der vi sikrer at alle har en plass, alle har en arena å mestre.

24:57.000 --> 25:03.000

Og nå skal vi ikke diskutere dette med estetiske fag og innholdet, det kan vi gjøre en annen gang.

25:03.000 --> 25:05.000

En annen podcast.

25:05.000 --> 25:11.000

Det er å sikre på en måte at når du starter på skolen så er det en eller annen plass jeg opplever mestring.

25:11.000 --> 25:20.000

Og noen gjør det gjennom å lese, og noen gjør det gjennom å tegne, og noen gjør det i sløydrommet, og noen gjelder i friminuttene, og noen gjelder i gummen.

25:20.000 --> 25:30.000

Så det å på en måte få til et klima og sikre at når jeg starter på skolen sånn at jeg erfar at skolen er en plass med muligheter for alle.

25:30.000 --> 25:36.000

Og spørsmålet er nå, har vi en skole der det er plass til alle? Jeg er ikke så sikker.

25:36.000 --> 25:43.000

Men, og det viser jo også forskningen nå når den ser på, eller det viser ikke det, men en kan ta det med i diskusjonen.

25:43.000 --> 25:46.000

For eksempel sånn som noen har sett med barna med ADHD-symptom.

25:46.000 --> 25:54.000

Når de i pilotstudier gjennom bare åtte uker fikk lov å starte dagen med 30 minutter fysisk aktivitet før de begynte med undervisning,

25:54.000 --> 25:58.000

så var det 50 prosent reduksjon i ADHD-symptom i den gruppen.

25:58.000 --> 26:07.000

Det er helt ekstremt. Så har vi de nyeste studiene der vi ser, hvem er det av ungene våre vi mediserer?

26:07.000 --> 26:11.000

Det er unger som født seg inntil året.

26:11.000 --> 26:18.000

Og da kan vi jo begynne å reflektere over om vi faktisk mediserer for umodernhet.

26:18.000 --> 26:26.000

Det er et system som har lagt premisse for hva som man ser som umodent.

26:26.000 --> 26:34.000

Det er egentlig en ganske interessant ting, men det er en glasag oppi dette, Eilene.

26:34.000 --> 26:46.000

Jeg vet at du har hatt vår betydningsfull for veldig mange elever, men det er ett tilfelle som skikkelig spikret seg hos meg.

26:46.000 --> 26:51.000

Det er en jente som hadde det ganske vanskelig når hun startet på skolen.

26:51.000 --> 27:03.000

Og når hun gjennom kartlegging kartlegget evner og ressurser i løpet av året så det ganske mørkt ut.

27:03.000 --> 27:14.000

Og så vet jeg at hun møter deg i andre klasse og går fra å ha en retting på kartleggingprøve.

27:14.000 --> 27:18.000

Du har en feil på ett år.

27:18.000 --> 27:30.000

Det har jeg undret meg så ekstremt over. Har de kognitive evnerne i denne eleven bare tatt et sånn insane kvantesprang?

27:30.000 --> 27:37.000

Eller er det faktisk poweren som ligger i å bli møtt av en lærer som ser hvem du er?

27:37.000 --> 27:40.000

Og du får lov å være hele deg.

27:40.000 --> 27:48.000

Og hadde denne eleven gått videre med det den kanskje ble blitt, og det kan være mange årsaker at det var slik det var første året,

27:48.000 --> 27:59.000

det trenger ikke å være en dårlig lærer. Det kan være veldig mange ting som spiller inn, men det kan fortelle veldig mye om hva kraft og power som ligger i disse interaksjonene.

27:59.000 --> 28:16.000

Og jeg er sikker på at hvis du utifra et utviklingspsykologisk perspektiv, så har jo det endret vedkommende sin forståelse av hva skole er, hva læring er, og at læring kan være en ganske fin ting.

28:16.000 --> 28:18.000

Vil du kommentere på det, Eliv?

28:18.000 --> 28:28.000

Ja, takk Cecilie. Og jeg tror... Hva gjør du Eline for at dette skjedde?

28:28.000 --> 28:44.000

Det synes jeg er kjempevanskelig å svare på, men jeg tror bare at jeg er der. Jeg ser hvert enkelt individ for den de er, og trygge de, og er der for dem, og oppriktig like de.

28:44.000 --> 28:54.000

Dette her er barn og de er forskjellige, og takk for at de er forskjellige. Hadde vært kjempekjedelig hvis ikke.

28:54.000 --> 29:08.000

Tenk det. Nei, det er veldig fint, men den tryggheten, jeg selv, hvis jeg er i situasjoner som gjør meg usikker, som jeg ikke er trygg i, så hadde ikke jeg heller vært komfortabel med det.

29:08.000 --> 29:18.000

Og hva tenker du da om disse fem-seksåringene? De er heller ikke trygge eller gode hvis de ikke... Da klarer ikke de å være seg selv eller få til det de vil.

29:18.000 --> 29:25.000

Så trygghet og det som Cecilie har snakket om med relasjon, tenker det betyr alt, jeg.

29:25.000 --> 29:33.000

Og så høres det ut som du passer veldig godt i et klasserom da. Som en lærer vil jeg bare si. Carl, vil du ha det? Liten kommentar.

29:33.000 --> 29:48.000

Ja, for hvor starter det? Ungene er, det som du var inne om tidligere, for at jeg forklarer når jeg tenker på det, at ungene skal tilpasse seg et system.

29:48.000 --> 29:57.000

Og at de ikke med som skole skal møte barnet der barnet er. Og så tror jeg at i de aller fleste klasseromm, så er det det læreren prøver på.

29:57.000 --> 30:06.000

Både å se barnet og ikke minst tilpasset. Og så er det jo, det må man jo bare si, det er jo en av de store vanskelige kunstene å få til.

30:06.000 --> 30:15.000

I en travel hver dag, hvor man skal ha både relasjoner og læring og mange elever som har behov for oppmerksomheten.

30:15.000 --> 30:24.000

Men da bringer det meg litt til kultur på arbeidsplassen. Altså de voksne. Det er jo det som er ressursen.

30:24.000 --> 30:35.000

Det er jo de som skal møte elevene og egentlig stake ut kursen for dem. Og da er det jo noe med at jeg undres over.

30:35.000 --> 30:44.000

Altså vi har en praksis på egen skole som går på at alle som skal inn i et klassrom hos oss, de må gjennom en prøvetime.

30:44.000 --> 30:55.000

Og det vi ser på, det er relasjonskompetanse. Og det at de klarer å skape relasjoner til ukjente elever på kort tid.

30:55.000 --> 31:10.000

Og har de den naturlige autoritative holdningen, som du skal ha som lærere, og det å kunne lede klassen på en trygg måte.

31:10.000 --> 31:20.000

Men så vidt jeg vet, så er det veldig få skoler om noen andre i Stavanger som gjør det. Og det forstår jeg ikke.

31:20.000 --> 31:29.000

For jeg vil ikke ha noen inni klasserommet som jeg ikke kan være trygg på. Vil være en trygg person for elevene som kommer på skolen som egerektor.

31:29.000 --> 31:34.000

For det er jo det det handler om, det gode møtet. Det handler om det som du også snakket om, Melina.

31:34.000 --> 31:42.000

Jeg synes vi bruker altfor lite ord om kjærlighet. For det er jo den kjærligheten vi skal ha for menneskene rundt oss.

31:42.000 --> 31:48.000

Og at vi tør å vise følelser av at vi er ekte mennesker i det møtet.

31:48.000 --> 31:52.000

Cecilia ser det trygg litt.

31:52.000 --> 31:56.000

Ja, jeg synes det er veldig inspirerende å høre på.

31:56.000 --> 32:06.000

Jeg sitter og tenker sånn, for vi snakker om hvor langt relasjoner strekker seg. Nå har han jo også noen studier fra NTNU i Trondheim

32:06.000 --> 32:14.000

der de har fulgt barn gjennom skolen. Og så ser de på om barnet har tilhørighet hos andre.

32:14.000 --> 32:17.000

Og de opplevde tilhørighet, sant?

32:17.000 --> 32:25.000

Så hvis du ikke opplever tilhørighet i fellesskapet, eller sammen, fellesskap trenger ikke være hele klassen eller hele skolen, men i alle fall med en.

32:25.000 --> 32:34.000

Det å ha en venn egentlig, at man har skapt kultur der man sikrer at folk har en relasjon til læreren, men også en trygg vennsrelasjon.

32:34.000 --> 32:45.000

De elevene som opplever at de ikke har vennsrelasjoner i skolen, der ser jeg at det påvirker immunforsvaret til elevene.

32:45.000 --> 32:48.000

De er hyppigere borte fra skolen på grunn av sykdom.

32:48.000 --> 32:55.000

Det er ikke nødvendigvis psykosomatisk, men rett og slett somatisk. De blir sykere.

32:55.000 --> 33:02.000

Så jeg tror jeg må undervurdere og tenke at de vil ha det litt kjekt for å orke å lære seg noe nytt.

33:02.000 --> 33:08.000

Skole er skole, de skal gå der for å le. Jeg tror jeg må undervurdere, som jeg sa i start,

33:08.000 --> 33:15.000

kraften som ligger med å møtes som hele mennesket og sikre at alle har det rommet.

33:15.000 --> 33:22.000

I den sammenhengen, du var inne på noe, Colin, som snakket om hva som skaper en god start og trygghet i skolen.

33:22.000 --> 33:30.000

Det motsatte av trygghet er eksplodering. Det å føle at du ikke hører til.

33:30.000 --> 33:40.000

Det handler også mye om hvordan en ledelse går frem og fronter det mot sine ansatte og ikke minst foreldre.

33:40.000 --> 33:44.000

Det er ikke uten grunn at det er dere to som sitter her.

33:44.000 --> 34:04.000

Jeg har vært vittnet til at du på foreldremøte sier høyt at hvis dere får en mistanke om at barna ditt ikke trives hos oss, så ring meg.

34:04.000 --> 34:08.000

Hvis du kan ta kontakt med læreren i uketiden, så er det greit.

34:08.000 --> 34:18.000

Hvis du mistanker at barnet ditt blir mobbet, så ring meg. Jeg står klar på mandag med å ta barna ditt imot.

34:18.000 --> 34:28.000

Vi har de rette tiltakene og det må gjerne jobbes frem, men vi skal symbolisere at de tar med dette på høyeste alvor.

34:28.000 --> 34:33.000

Ja, det stemmer det. Det er foreldre som har ringt meg på både lørdag og søndag.

34:33.000 --> 34:39.000

Det takker jeg de for. Nå må vi bare ta med fakta der.

34:39.000 --> 34:44.000

Det du sier i ukedagen, så tror jeg det blir mer naturlig å ta kontakt med kontaktlæreren.

34:44.000 --> 34:47.000

Men så er det noe med arbeidstidsavtaler.

34:47.000 --> 34:57.000

Jeg forlanger ikke å gi ut telefonnummer til kontaktlæreren og kontakte dem i arbeidstiden.

34:57.000 --> 35:06.000

Men meg kan jeg ringe hvert tid som helst. Da vil jeg selv ta kontakt med avdelingsleder og kontaktlærere.

35:06.000 --> 35:13.000

Det er noe med at barn skal oppleve at det hjelper å gi beskjed til voksne.

35:13.000 --> 35:18.000

Det er noe med at vi skal vente i to dager med å gjøre noe.

35:18.000 --> 35:26.000

Nei, da gjør vi det. Hvis de forteller det under en lørdag, at det kommer fra mye som foreldrene ikke visste,

35:26.000 --> 35:33.000

da setter jeg pris på at de ringer. Så kan vi rigge og ha samtale med en gang på mandag.

35:33.000 --> 35:37.000

Så starter den prosessen for å trygge det.

35:37.000 --> 35:47.000

Vi har jo også ganske ferske studier hos oss, som viser at man har intervjuet mennesker når de er voksne,

35:47.000 --> 35:49.000

men har en mobbihistorie.

35:49.000 --> 35:57.000

Så blir de spurt om at når de er voksne, hva er det de tenker hjulper med mens de gikk på skolen?

35:57.000 --> 36:01.000

Et av hovedutfunnene der er det du trekker fram nå, Colin.

36:01.000 --> 36:08.000

De sier at rektor viser at de tar det på alvor.

36:08.000 --> 36:11.000

Og gjerne snakket med meg, tatt meg inn.

36:11.000 --> 36:19.000

Øverste hold på skolen, når du er unge og er rektor, det sitter stille med Gud.

36:19.000 --> 36:21.000

Det er store greier.

36:21.000 --> 36:31.000

Det kan jo signaliseres eller fortolkes som om at egentlig handler det om å bli trådt.

36:31.000 --> 36:35.000

Det handler om å bli tatt på alvor.

36:35.000 --> 36:39.000

Kanskje vi ikke klarer å treffe med tiltakene med en gang, kanskje det tar litt tid.

36:39.000 --> 36:47.000

Men at den psykologiske dimensjonen av å føle seg i varetatt, med at noen tar meg på alvor og fyller det opp,

36:47.000 --> 36:51.000

kan kanskje være tiltak i seg selv.

36:51.000 --> 36:53.000

Ja, det er jeg helt enig i.

36:53.000 --> 36:55.000

Jeg må en ting til.

36:55.000 --> 37:01.000

Vi skal snakke om dette med å skape arener, der alle skal få føle av mestring.

37:01.000 --> 37:06.000

Vi kommer ikke under det dere har klart å skape, som dere kaller for god morgen eignes.

37:06.000 --> 37:08.000

Kan ikke du fortelle litt om det?

37:08.000 --> 37:17.000

Ja, hvis jeg skal fortelle om det, skal jeg gi all honør og navngi den som har utviklet den samlingen.

37:17.000 --> 37:20.000

Han heter Jørgen Helgesen og er musiker på Eiklandskolen.

37:20.000 --> 37:26.000

Han fikk frie tøyler, lagde en heidundrande fellesamling.

37:26.000 --> 37:30.000

Og ikke tenker bare helt tradisjonelt.

37:30.000 --> 37:35.000

Han har laget det til, jeg vil nesten si, som et lite show.

37:35.000 --> 37:37.000

Absolutt.

37:37.000 --> 37:43.000

Det kan være professorhelge, matematikkoppgaver eller what's in the box.

37:43.000 --> 37:47.000

Flyt eller synker. Det er masse forskjellige der.

37:47.000 --> 37:50.000

Også får jeg og anledning til å snakke litt av og til.

37:50.000 --> 37:57.000

Også er det Trinn som har ansvar for å lage til fellesamlingen, eller god morgen eignes, hver fredag.

37:57.000 --> 38:00.000

Er dette som foreldre kan komme på?

38:00.000 --> 38:06.000

Ja, den uka som Trinn har samling, da kan foreldrene komme og se på.

38:06.000 --> 38:10.000

Også er det noe med at den ene delen er at det er veldig samlende.

38:10.000 --> 38:14.000

Og hvis vi tenker at en gang, ja, det ser ut at vi må ikke fornærme noen,

38:14.000 --> 38:19.000

men kanskje lytter man ikke så gammel, men resten tror jeg ikke er den andre siden.

38:19.000 --> 38:22.000

Vi kanskje opplevde at det kun var NRK som gikk på tv.

38:22.000 --> 38:25.000

Og da var det noe som var samlende.

38:25.000 --> 38:27.000

For da hadde vi en sånn fellesreferanse.

38:27.000 --> 38:29.000

Og det var det man sa.

38:29.000 --> 38:32.000

Men nå er det jo det så mange ulike kanaler,

38:32.000 --> 38:36.000

som gjør at det ikke er noe som treffer alle.

38:36.000 --> 38:43.000

Og jeg tror at sånne arener er så viktig for å skape noe som vi eier sammen.

38:43.000 --> 38:47.000

Også er det det med å få ut og sammenstå med sånne skoler,

38:47.000 --> 38:49.000

og komme snakke om styrkene våre,

38:49.000 --> 38:53.000

og alle smart styrkene som har sånn felles hver uke.

38:53.000 --> 38:56.000

Så det har jeg virkelig, virkelig tro på.

38:56.000 --> 39:00.000

Så lenge jeg rektorer den skolen, så kommer i hvert fall det konseptet til å holde stand.

39:00.000 --> 39:02.000

Ja, det er altså så kult.

39:02.000 --> 39:06.000

Vi må gå litt videre. Det er kjempespennende alt det vi er inne om her.

39:06.000 --> 39:09.000

Men tilbake til dette her med skolestart.

39:09.000 --> 39:11.000

Jeg tenker litt på forberedelser.

39:11.000 --> 39:15.000

Kan dere fortelle litt om hvordan dere går fram?

39:15.000 --> 39:19.000

Du, Colin, litt sånn fra ledelseperspektiv.

39:19.000 --> 39:21.000

Hva er viktig å tenke på for deg som rektor,

39:21.000 --> 39:25.000

når det gjelder å skape struktur og andre ting når det gjelder skolestart?

39:25.000 --> 39:29.000

Jeg tenker at den hele veien skal være åpen for endringer.

39:29.000 --> 39:34.000

Hvis man ser at noe ikke fungerer, så må man uansett alltid være klar for å endre.

39:34.000 --> 39:39.000

Men jeg tror vi har funnet en ganske grei form på selve oppstarten,

39:39.000 --> 39:43.000

altså violinnet innom den første skoldagen.

39:43.000 --> 39:45.000

Det med at vi holder det faktisk litt tradisjonelt,

39:45.000 --> 39:48.000

det med at det skal være litt sånn,

39:48.000 --> 39:53.000

ja, det skal være litt høytidlig og med heiseflagget

39:53.000 --> 39:56.000

og med å samle det inne i Auland vår,

39:56.000 --> 39:59.000

og de kommer fram og hilser og roper hvert navn.

39:59.000 --> 40:03.000

Og vi har den praten med foreldrene i etterkant.

40:03.000 --> 40:10.000

Også får de, ja noen blir kanskje litt skuffet av at de ikke får være med inn så lenge i klasserommet.

40:10.000 --> 40:12.000

Men vi har opplevd det.

40:12.000 --> 40:14.000

Tenker du på foreldrene som blir skuffet av det?

40:14.000 --> 40:16.000

Ja, foreldrene, så den kan jo diskuteres,

40:16.000 --> 40:18.000

jeg vet ikke hva forskningen sier om det.

40:18.000 --> 40:21.000

Men i hvert fall så er det noe med at vi har opplevd det som

40:21.000 --> 40:23.000

kanskje litt forstyrrende for elevene.

40:23.000 --> 40:29.000

Så derfor har vi valgt å ikke ha en så lang økt inne i klasserommet for foreldrene,

40:29.000 --> 40:34.000

men at elevene er de som er virkelig i fokus den dagen.

40:34.000 --> 40:38.000

Også er det mange ting som kan være små ting, og som kan virke ubetydelige.

40:38.000 --> 40:43.000

Men det er jo klart at den første skoldagen, og forstået den før skoldagen,

40:43.000 --> 40:48.000

det er jo noe som vi har gjort et forarbeid på i lang, lang tid.

40:48.000 --> 40:52.000

Fordi at det er noe med å sette sammen gode team som skal jobbe med elevene,

40:52.000 --> 40:56.000

med å sørge for at vi har en kontinuitet,

40:56.000 --> 41:00.000

at det er noen lærere som har gjerne vært på første trinn året før,

41:00.000 --> 41:06.000

som gjør at de kan overføre det som var lurt å gjøre det året der,

41:06.000 --> 41:09.000

og kanskje kanskje ikke var lurt å gjøre.

41:09.000 --> 41:12.000

Også er det jo også noe med den informasjonen som kommer,

41:12.000 --> 41:18.000

da er vi jo inne på en varm potet, det med begynnen i 1A, 1B og 1C,

41:18.000 --> 41:23.000

eller begynnen i fargegrupper som setter sammen klassen til 2 trinn.

41:23.000 --> 41:25.000

Og hvordan foregår det der?

41:25.000 --> 41:31.000

Men der er vi på Eigenes for at det er et godt arbeid for noen år tilbake,

41:31.000 --> 41:35.000

sammen med foreldrene, for å finne fram til kriteriene

41:35.000 --> 41:37.000

som da skal gjøre foreldrene trygge på.

41:37.000 --> 41:42.000

Hva er det som venter oss når vi sender vår pøse på skolen første gang?

41:42.000 --> 41:46.000

Kan du fortelle litt om foreldrene dette her? Hvor viktig er det?

41:46.000 --> 41:49.000

Hva jobber dere med foreldrene for at de skal være trygge?

41:49.000 --> 41:52.000

Det er jo litt sånn, første skuldag er jo ikke bare for elevene,

41:52.000 --> 41:55.000

det er jo for foreldre, det er for de som har første ungene som begynner,

41:55.000 --> 42:00.000

som ikke vet helt hva de går til, som jeg om et og et halvt år, er litt spent på det.

42:00.000 --> 42:02.000

Ja, du er spent på dere, jeg.

42:02.000 --> 42:07.000

Veldig! Jeg har reise 4,5 år, så sier hun at vi begynner på skolen i morgen.

42:07.000 --> 42:11.000

Men hva tenker du på foreldrene? Hvordan trygger dere dem?

42:11.000 --> 42:14.000

Nå skal ikke jeg ta hele det første møtet med foreldrene,

42:14.000 --> 42:19.000

og jeg kan det foredraget uten at, men gjør noen justeringer av det.

42:19.000 --> 42:26.000

Men det er jo klart at det med at du som forelder, du er en profesjonell forelder,

42:26.000 --> 42:29.000

det er din rolle i det samarbeidet med skolen.

42:29.000 --> 42:36.000

Også er det også det at vi må jo som skole møte foreldrene der de også er.

42:36.000 --> 42:43.000

Noen er engstelige, noen er stresset, noen er, de er kjempebekymret for

42:43.000 --> 42:47.000

og hvordan skal dette her gå for Knut og Petter og Trine og Trude?

42:47.000 --> 42:49.000

Altså, hvordan skal dette her gå?

42:49.000 --> 42:55.000

Og da er det jo viktig at vi møter de der, og hvis vi da ser at dette her kan være med på stressa ungerne,

42:55.000 --> 42:58.000

så er det jo viktig at vi tar denne praten og at vi ikke er redd for det.

42:58.000 --> 43:02.000

Så jeg tenker det, og så være litt, i hemmet mitt, litt offensiv også.

43:02.000 --> 43:06.000

Ikke være så redd for å snakke med foreldrene. Det tror jeg mange i skoleverdenen kan være.

43:06.000 --> 43:08.000

At foreldrene er litt skumle.

43:08.000 --> 43:12.000

Ungene er de trygge på, men foreldrene er de litt redd for.

43:12.000 --> 43:16.000

Men da tror jeg det er viktig at vi som skole er proaktive.

43:16.000 --> 43:20.000

Og at vi tar ting opp med foreldrene hvis de ser at det er noe sånt.

43:20.000 --> 43:26.000

Vi tenker kan være litt uheldige, eller at vi kan være med å hjelpe de og trygge og veilede litt.

43:26.000 --> 43:29.000

Jeg bare lurer på, du skal få slapp på til ordet, Cecilie, men har du sett en endring

43:29.000 --> 43:33.000

når du har vært rektor en stund og så lærer du avdelingsleder for deg i foreldregruppa?

43:33.000 --> 43:39.000

Ja, det har jeg. Også har ikke jeg forskning på dette, så jeg støtter meg på,

43:39.000 --> 43:43.000

men nå blir det mer sånn type sjøl erfart.

43:43.000 --> 43:50.000

At jeg ser at det nok kan være flere som står i skolegården etter levering på første trinn nå.

43:50.000 --> 43:56.000

Og så skal vi ikke undergrave det. Det kan være positive effekter av det også.

43:56.000 --> 44:02.000

Jeg tenker det vi snakker jo hele veien om, det er viktigheten av at foreldrene også er trygge på...

44:02.000 --> 44:09.000

eller at de er trygge på de andre foreldrene. At de snakker og at vi legger tasken lavt for å ta kontakt med andre foreldre

44:09.000 --> 44:15.000

hvis noe skulle skje. Så jeg tenker at det også kan være en forhold til at de da treffer grannere i skolegården og blir kjent med grannere.

44:15.000 --> 44:23.000

Men jeg tror for ungene så er det noen ganger greit at de får lov å bare kutte av litt den navlestrengen og så komme seg videre.

44:23.000 --> 44:26.000

For ungene, de klarer seg stort sett veldig bra.

44:26.000 --> 44:28.000

Ja, men det kan bli litt for mye, Cecilie.

44:28.000 --> 44:34.000

Ja, jeg hadde bare lyst til å si noe når vi snakket om det med å trygge foreldre.

44:34.000 --> 44:39.000

Det er jo en som jeg kan si for meg at det må være teoriene er en ting.

44:39.000 --> 44:45.000

Men du kan ha så mye kunnskap og teori om kommunikasjon du bare vil.

44:45.000 --> 44:54.000

Hvis du ikke kan kunsten med å kommunisere på en ikke dømmende og nedladende måte, så kan den slite, kan jeg se for meg, en slik...

44:54.000 --> 44:56.000

Ja, du må møte folk der de er.

44:56.000 --> 44:58.000

Ja, som rektor og som lærer.

44:58.000 --> 45:12.000

Min erfaring er jo med foreldre som kanskje synes det er vanskelig med skole, det er jo at de kan møte rektorer som går i forsvar.

45:12.000 --> 45:15.000

Og da vet du serviceerklaringen vår.

45:15.000 --> 45:16.000

Ja.

45:16.000 --> 45:21.000

Utenfor foreldrene som er at vi skal ikke gå i forsvar, vi skal lytte til dere.

45:21.000 --> 45:24.000

Og det er ekstremt viktig.

45:24.000 --> 45:26.000

For det er helt klart det du sier.

45:26.000 --> 45:31.000

Jeg har møtt mange foreldre gjennom de årene jeg har jobbet som både rektor og avdelingsleder,

45:31.000 --> 45:37.000

som selv gjerne har negative erfaringer med skole og som opplever et stort system.

45:37.000 --> 45:43.000

Og det er jo klart det der med de som møter det som opplevs som autoriteter.

45:43.000 --> 45:46.000

Det kan jeg av og til glemme.

45:46.000 --> 45:52.000

Men jeg minner meg på det selv av og til at noen har gjerne, de ser på meg som en autoritet.

45:52.000 --> 45:56.000

Men så tenker jeg at vi skal snakke med hverandre på samme høyde.

45:56.000 --> 45:58.000

Se hverandre inn i øynene.

45:58.000 --> 46:00.000

Det er veldig, veldig viktig.

46:00.000 --> 46:02.000

Men det er en kunst å få til.

46:02.000 --> 46:03.000

Det er jo det.

46:03.000 --> 46:04.000

Absolutt.

46:04.000 --> 46:10.000

Jeg var litt interessert i Liene i forhold til det med å forebu seg til skolestart som lærer.

46:10.000 --> 46:13.000

Hvordan er det du går fram når du skal i et nytt kul?

46:13.000 --> 46:15.000

Hvordan går du fram som lærer?

46:15.000 --> 46:16.000

Hva er det liksom?

46:16.000 --> 46:26.000

Nei, for å ta det videre, det er rektor og som Colin har sagt har jeg sett noen gode team som er veldig viktig.

46:26.000 --> 46:29.000

Så begynner vi å snakke om hvordan vi vil ha det.

46:29.000 --> 46:31.000

Hvordan skal vi ha det?

46:31.000 --> 46:41.000

For det er viktig at vi som et team gjør det likt, samarbeider bra og finner ut av det meste.

46:41.000 --> 46:44.000

Og begynner å bli kjent med elevene.

46:44.000 --> 46:50.000

Så kommer vi papirer fra barnehagen som vi leser gjennom, som vi drøfter og snakker om og sånn.

46:50.000 --> 46:54.000

Og så er det alt dette her som ingen ser.

46:54.000 --> 47:00.000

Alt ifra at fattere lager navneskilt til disse førsteklasingene som kommer.

47:00.000 --> 47:05.000

Alle har et skilt på plassen der de skal sitte.

47:05.000 --> 47:14.000

Tavlo er dekorert, klassom er satt med bokstaver på veggen og pynten er der og at de ser sitt navn når de kommer inn.

47:14.000 --> 47:23.000

Det er mye sånn småting som du ikke tenker at det må man gjøre i forkant, men som bare er der.

47:23.000 --> 47:25.000

Også at vi er klare til første skoldag.

47:25.000 --> 47:36.000

Eller helst, kona navnen allerede, at vi pygger rett og slett navn for å møte en femåring som du sier feil navn til.

47:36.000 --> 47:40.000

Eller hva var det du hetter nå igjen? Det er selvfølgelig lov det også, det er ikke det jeg sier.

47:40.000 --> 47:46.000

Men det er liksom det lille ekstra som jeg tror både foreldrene og elevene setter veldig pris på.

47:46.000 --> 47:52.000

At du vet hvem de er og har øvd inn navn og søsken som jeg nevnte tidligere.

47:52.000 --> 47:56.000

Hvis de har det på skolen og tar imot det og er der for det.

47:56.000 --> 48:02.000

For hvis du står første skoldag og de kommer inn i klassrom, så skal du bare fikse det og bare ordne det.

48:02.000 --> 48:04.000

Og hva var de navnenskiiltene nå igjen.

48:04.000 --> 48:10.000

Men dette skal være på stell, for dette er den største dagen i deres liv.

48:10.000 --> 48:15.000

Så vi må bare gjøre det vi kan for å ta dem imot på en best mulig måte.

48:15.000 --> 48:23.000

Du nevner jo også litt det med informasjon fra barnehagen. Kan du bare si hvordan dere bruker den informasjonen dere får fra barnehagen?

48:23.000 --> 48:26.000

Den er veldig variert, det må jeg jo bare innrømme.

48:26.000 --> 48:31.000

Og så er det jo frivilligt fra barnehagen å skrive noe om elevene.

48:31.000 --> 48:35.000

Vi leser gjennom det, men vi tar det jo litt med en kliper salt.

48:35.000 --> 48:41.000

Det gjør vi jo fordi det er jo mye som skjer på kort tid i disse her kroppene som vokser.

48:41.000 --> 48:44.000

Jeg har jo selv en femåring som skal begynne på skolen nå.

48:44.000 --> 48:53.000

Og jeg tipper at hvis de hadde skrevet et skriv om han i morgen, om hvordan han liker han motorisk, eller hva er hans sterke sider, hva er hans svage sider,

48:53.000 --> 49:01.000

og hva har de øvet på med han, og kanskje hva han alfabetet og sånn, så er jeg sikker på at når han kommer i august, så er han en annen gutt.

49:01.000 --> 49:04.000

Og så ser jeg kanskje han med noen andre øyne.

49:04.000 --> 49:16.000

Så det er liksom det at du skal lese gjennom papirene, men at du må åpne opp og se de selv og bli kjent med de selv, ikke bare gjennom en A4-ark.

49:16.000 --> 49:18.000

Det tror jeg er veldig viktig.

49:18.000 --> 49:20.000

Veldig bra. Colin, du hadde litt...

49:20.000 --> 49:28.000

Ja, for det er litt det med selve den oppstarten og den overgangen fra barnehagen, så er det, i hvert fall min erfaring,

49:28.000 --> 49:36.000

at det er noen elever som man da tenker, de kommer med en historie, og så tenker jeg, ja, dette kan bli vanskelig.

49:36.000 --> 49:39.000

Jeg er jo litt skeptisk til å tenke sånn.

49:39.000 --> 49:41.000

Kjempe nydig, det kan man si.

49:41.000 --> 49:45.000

Jeg tenker at vi skal møte de og tenker at dette skal vi få til.

49:45.000 --> 49:49.000

Og mange ganger så ser man at de elevene går det jo kjempebra med.

49:49.000 --> 49:54.000

For skole er en annen setting enn barnehage, men så har du jo motsatt.

49:54.000 --> 50:01.000

De som trives ute i sannkassen oppe i treet, altså den frie leken, som igjen kommer inn i klassen.

50:01.000 --> 50:08.000

Og da er vi litt tilbake til da vi var tidligere i denne sendingen, for da er det noe med hva vi gjør med som skole,

50:08.000 --> 50:11.000

når vi på en måte skal tvinge det inn i en boks.

50:11.000 --> 50:16.000

Jeg tenker at vi skal være åpne der og tørre å ta den debatten.

50:16.000 --> 50:18.000

Veldig bra, Cecilie.

50:18.000 --> 50:20.000

Jeg kunne ønske meg kunne ha den debatten nå.

50:20.000 --> 50:22.000

Det har ikke vi tid til, svarer jeg.

50:22.000 --> 50:25.000

Jeg har lyst til å si en ting.

50:25.000 --> 50:35.000

Når dere får informasjon fra Barnehagen, der det kan være snakk om et barn, ikke et barn som er sårbart,

50:35.000 --> 50:39.000

men som man kan se for seg blir sårbart i overgangen.

50:39.000 --> 50:51.000

Har det skjedd at den informasjonen har vært veldig verdifull i forhold til å forberede seg og møte det barnet på en god nok måte?

50:51.000 --> 50:54.000

Da tenker jeg på plassering i klassrommet.

50:54.000 --> 50:58.000

Har du et eksempel på hvor tid den informasjonen har vært gull verd?

50:58.000 --> 51:02.000

Han er jo i de fleste tilfellene gull verd.

51:02.000 --> 51:11.000

Men er det en unge som du sier er sårbart, så er det kanskje den som går bort først.

51:11.000 --> 51:16.000

Vi har hatt overføringsmøte på våren sammen med foreldrene og rektor.

51:16.000 --> 51:21.000

Hvis jeg visste at det var jeg som skulle ha den eleven, så hadde jeg vært med.

51:21.000 --> 51:27.000

Da foreldrene fortalte, så vet jeg allerede hvem den ungen er.

51:27.000 --> 51:31.000

Kanskje er det den første jeg går bort og sier hei, jeg er Kathleen og jeg er så heldig.

51:31.000 --> 51:33.000

Jeg skal få lov til å være din lærere.

51:33.000 --> 51:35.000

Tenk det.

51:35.000 --> 51:38.000

Og som du sier, kanskje plassere litt fremst.

51:38.000 --> 51:43.000

Kanskje er det den du går bort ekstra ganger bare for å vise at jeg er her for deg.

51:43.000 --> 51:48.000

Kanskje viske i øyret at hvis det er noe på å komme bort, jeg er jo her.

51:48.000 --> 51:51.000

Derfor er jeg her for å hjelpe deg.

51:51.000 --> 51:55.000

Det er absolutt, jeg vil ikke være foruten.

51:55.000 --> 52:05.000

Men det er også viktig, det er jo en pædleder som har skrevet dette papiret med sitt blikk, sine øyne.

52:05.000 --> 52:12.000

Det setter jeg stor pris på, men jeg vil også ta på mine øyne og se det på min måte.

52:12.000 --> 52:14.000

Det blir litt mer blanke ark på bort.

52:14.000 --> 52:16.000

Ja, rett og slett.

52:16.000 --> 52:22.000

Det er ikke sikkert at alle som hører denne podcasten vet helt hvordan det foregår med den overgangen.

52:22.000 --> 52:27.000

Det er det du sa overføringsmøtet med rektor og hverandre barnehagen.

52:27.000 --> 52:31.000

Men det foregår jo også mange, mange møter.

52:31.000 --> 52:39.000

Som regler får vi til del 2-3 hele dagar hvor vi ved ledelsen på skolen er representert.

52:39.000 --> 52:45.000

Sitter i overføringsmøter sammen med PPT og foreldre og andre nødvendige instanser.

52:45.000 --> 52:53.000

Så det er et ganske stort arbeid å komme med og legge til rette for at alle elever skal føle seg ikke

integreert.

52:53.000 --> 52:55.000
De skal føle seg inkludert.

52:55.000 --> 52:59.000
Og da er det også noe som går på bemanning.

52:59.000 --> 53:04.000
Hvor skal vi? Og da skal vi ikke ta den diskusjonen som går på ressurser, for den hadde vi også vært interessant i å ta.

53:04.000 --> 53:13.000
Men det er klart at det er mange elever som har et ekstra stort behov for hvor det kreves ressurser.

53:13.000 --> 53:18.000
Og hvor tenker jeg, det må vi gi for å møte de barna.

53:18.000 --> 53:23.000
Det er veldig spennende og jeg egentlig har lyst til å invitere deg igjen.

53:23.000 --> 53:27.000
Jeg tar en annen podcast om det er mye spennende å snakke om.

53:27.000 --> 53:29.000
Jeg tenker vi må runde litt av her.

53:29.000 --> 53:41.000
Så jeg har lyst til å oppfordre alle her til å tenke over. Har dere noen tips eller råd til ansatte i skolen som skal sitte og jobbe og planlegge noe med skolestart?

53:41.000 --> 53:46.000
Hva skal folk som hører på podcasten i dag ta med seg gjennom det?

53:46.000 --> 53:48.000
Begynn med Eline.

53:48.000 --> 53:54.000
Tenk at du er der, eller ikke bare tenk, du skal vite at du er der for elevene.

53:54.000 --> 53:59.000
Du er der ikke for et system, men det elevene du er der for.

53:59.000 --> 54:03.000
Og vær der for dem, oppriktig vær der for dem.

54:03.000 --> 54:07.000
Som Colin nevnte tidligere, dette med kjærligheter.

54:07.000 --> 54:11.000
Vis at du bryr deg, vis at du er glad i dem.

54:11.000 --> 54:17.000
Dette her er små barn og foreldrene er de stolte på at du tar godt vare på dem.

54:17.000 --> 54:18.000
Vis følelsene.

54:18.000 --> 54:20.000
Vis følelsene vær der.

54:20.000 --> 54:22.000

Lysst, Colin.

54:22.000 --> 54:28.000

Nå vil jeg bare føye meg en gang til, så får vi brukt ordet kjærlighet en gang til.

54:28.000 --> 54:31.000

For jeg tenker at det aller viktigste i verden er kjærlighet.

54:31.000 --> 54:36.000

Og at vi mennesker tør å være mennesker og vise oss sårbare og vise hvem vi er.

54:36.000 --> 54:40.000

Og jeg tenker til alle lærere der ute som eventuelt skal, om de skal lære noe.

54:40.000 --> 54:44.000

Jeg tror ikke de lær noe det jeg sier nå, men kanskje du reflekterer.

54:44.000 --> 54:48.000

Og tenker over hvor viktig det møtet du skaper.

54:48.000 --> 54:54.000

For det er du som har ansvar i den relasjonen med det barnet.

54:54.000 --> 54:58.000

Og det å ta det på alvor, og så er det også det som du var inne om Cecilie,

54:58.000 --> 55:02.000

som jeg tenker er absolutt viktig, uansett hva mennesker du samhandler med.

55:02.000 --> 55:05.000

Så er det å ha den respekten for alle mennesker.

55:05.000 --> 55:08.000

Og vi må slutte å dømme hverandre.

55:08.000 --> 55:12.000

Og så må vi vise respekt, og det tenker jeg også til foreldrene, og ta dem mot på en god måte.

55:12.000 --> 55:17.000

Og det finnes ikke vanskelige, krevende, utfordrende foreldre.

55:17.000 --> 55:21.000

Det finnes foreldre som bryr seg, og som har ulike uttryksformer.

55:21.000 --> 55:25.000

Og så må vi, de profesjonelle, møte det på en god måte.

55:25.000 --> 55:28.000

Så fint at du sier dette, synes jeg. Cecilie?

55:28.000 --> 55:31.000

Ja, jeg er helt enig.

55:31.000 --> 55:35.000

Jeg sitter og tenker at for meg som fagperson og forsker,

55:35.000 --> 55:39.000

så vil jeg oppfordre skolen, på ledernivå,

55:39.000 --> 55:44.000

til å se på praksisene de har, fungere de.

55:44.000 --> 55:47.000

Det å reflektere over strukturene som er lagt,

55:47.000 --> 55:52.000

gir meg nok støtte til lærer, til å stå i et sånn type relasjonsarbeid,

55:52.000 --> 55:59.000

og ikke minst våger se på egen praksis i lys av evidensbaserte kunnskap.

55:59.000 --> 56:01.000

Veldig god ord.

56:01.000 --> 56:07.000

Jeg har lyst til å avslutte med at jeg synes lærer er trulig, trulig dyktige og viktige.

56:07.000 --> 56:11.000

Jeg er morselærer, så jeg vil bare slå slag på lærerne.

56:11.000 --> 56:18.000

Jeg er mye mer enig på lærerne. Hvor viktig det er for barns utvikling og oppvekst.

56:18.000 --> 56:21.000

Så lærer, love you guys.

56:21.000 --> 56:25.000

Det er jo tross alt den kjekkeste jobben i verden, står du med.

56:25.000 --> 56:28.000

Det er så fint at du ser det sånn.

56:28.000 --> 56:31.000

Vi skal jo også ha flere episoder når det gjelder skolestart,

56:31.000 --> 56:34.000

eller også barnehagestart.

56:34.000 --> 56:40.000

Så følg med på podcasten, og så vil jeg bare si tusen takk til dere som kommer her i dag.

56:40.000 --> 56:43.000

Så får det være siste ord for i dag.

56:43.000 --> 57:10.000

Takk.